

Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai

2020-06-29 Nr. 55

DĖL VALSTYBINĖS ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBOS 2019 M. BALANDŽIO 1 D. NUTARIMO NR. O3E-91 „DĖL GERIAMOJO VANDENS APSKAITOS PRIETAISŲ ĮSIGIJIMO, ĮRENGIMO IR EKSPLOATAVIMO UŽMOKESČIO APSKAIČIAVIMO METODIKOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO (PROJEKTO NR. 20-9379)

Lietuvos vandens tiekėjų asociacija, susipažinusi su Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos 2019 m. balandžio 1 d. nutarimo Nr. O3E-91 „Dėl Geriamojo vandens apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo ir eksploatavimo užmokesčio apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo projektu (projekto Nr. 20-9379, toliau – projektas), teikia toliau nurodomus pastebėjimus.

1. Projekto 1.1 punktu keičiamame Geriamojo vandens apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo ir eksploatavimo užmokesčio apskaičiavimo metodikos (toliau – Metodika) 26.4 punkte nurodoma, kad *„teikiant nustatyti geriamojo vandens atsiskaitomųjų apskaitos prietaisų, įrengtų prieš karšto vandens ruošimo įrenginį, įsigijimo, įrengimo ir eksploatavimo užmokesčių, turi būti pateiktos dvi šio užmokesčio skaičiavimo alternatyvos, įvertinant geriamojo vandens apskaitos prietaisų su nuotolinio duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistema įsigijimo, įrengimo ir eksploatavimo sąnaudas ir naujų geriamojo vandens apskaitos prietaisų be nuotolinio duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistemos įsigijimo, įrengimo ir eksploatavimo sąnaudas.“* Tuo tarpu Projekto 1.2 punktu keičiamame Metodikos 28 punkte keliamas reikalavimas, kad savivaldybių tarybos, įvertinusios alternatyvų duomenis, *„užtikrina, kad būdas, kaip yra nuskaitomi atsiskaitomųjų geriamojo vandens apskaitos prietaisų, įrengtų prieš karšto vandens ruošimo įrenginį, duomenys, neturėtų įtakos atsiskaitomųjų geriamojo vandens apskaitos prietaisų, įrengtų prieš karšto vandens ruošimo įrenginį, įsigijimo, įrengimo ir eksploatavimo užmokesčio dydžiui“*. Šios abi nuostatos kartu praktikoje negali būti įgyvendinamos dėl pagrindinio dalyko – ženkliai didesnių apskaitos prietaisų su nuotoliniu duomenų nuskaitymu kainų bei papildomų jų eksploatavimo išlaidų. Be to, prielaidų ženklesniam sąnaudų sumažėjimui nėra, kadangi daugiabučiuose namuose esantys geriamojo vandens apskaitos prietaisai, įrengti prieš karšto vandens ruošimo įrenginius, sudaro sąlyginai nedidelę visų eksploatuojamų apskaitos prietaisų dalį, juolab jei tame pačiame daugiabučio name įvade bus įrengtas šalto vandens (įvadinis) apskaitos prietaisas be nuotolinio duomenų nuskaitymo galimybės (pastarąjį reikės tikrinti ir rinkti skaitiklio parodymus, nepriklausomai nuo to, koks yra sumontuotas apskaitos prietaisas prieš šilumos ruošimo įrenginį tame pačiame daugiabutyje). Taigi, skaičiuojant ir vertinant alternatyvą, kai visuose daugiabučiuose įrengti apskaitos prietaisai su nuotolinio duomenų nuskaitymo galimybe, mokesčiai bus ženkliai didesni ne tik dėl paties apskaitos prietaiso kainos (didėja ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos), bet ir dėl reikiamos papildomos įrangos bei išlaidų, susijusių su apskaitos prietaisų su nuotoliniu duomenų nuskaitymu ir perdavimo sistemos eksploatavimu (mokesčio už duomenų perdavimą ir pan.). Todėl manome, kad norint įgyvendinti nuostatą, kad būdas, kaip yra nuskaitomi atsiskaitomųjų prietaisų duomenys, neturėtų įtakos apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio dydžiui, skaičiavimuose turėtų būti vertinamos faktinės (planuojamos, vadovaujantis Metodikos nuostatomis) sąnaudos ir skaičiuojama vidutinė kaina, nediferencijuojant jos pagal duomenų nuskaitymo būdą. Taip būtų įgyvendintas būtinųjų sąnaudų susigrąžinimo principas.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, bei įvertinant tai, kad alternatyvų skaičiavimas ir pateikimas (kaip nurodo keičiamas Metodikos 26.4 punktas) tik išryškintų apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio dydžio skirtumus, bet nesudarytų sąlygų, kaip tikimasi, užtikrinimui, kad

būdas, kaip yra nuskaitomi atsiskaitomųjų geriamojo vandens apskaitos prietaisų, įrengtų prieš karšto vandens ruošimo įrenginį, duomenys, neturėtų įtakos mokesčio dydžiui, **siūlome atsisakyti Projekto 26.4 papunkčio, nurodančio, kad turi būti pateiktos alternatyvos, papildant galiojančią Metodiką Projekte numatytu 28 punktu** (pakoregavus tekstą dėl nuorodos į 26.4 papunktį). Manome, kad tokiu būdu būtų užtikrintas 2020 m. birželio 4 d. Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 8, 11 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3018 4 straipsnio 4 punkto, nurodančio, kad „Savivaldybių tarybos ir Valstybinė energetikos reguliavimo taryba užtikrina, kad būdas, kaip yra nuskaitomi atsiskaitomųjų prietaisų duomenys, neturėtų įtakos apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio dydžiui“ įgyvendinimas, neprieštaraujant Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 11 straipsnio 6 daliai bei 15 straipsnį 1¹ daliai.

2. Pastebėtina, kad Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme nenumatyta pareiga geriamojo vandens tiekėjui įdiegti šalto vandens apskaitos prietaisų nuotolinio duomenų perdavimo. Tad jeigu įgyvendinant Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 15 straipsnio 1¹ dalyje įtvirtintą nuostatą geriamojo vandens tiekėjai turi užtikrinti, kad prie geriamojo vandens atsiskaitomųjų apskaitos prietaisų, įrengtų prieš karšto vandens ruošimo įrenginį, šilumos tiekėjai turėtų galimybę prijungti savo nuotolinio rodmenų nuskaitymo modulius, tai galima teigti, kad tokia galimybė jau yra sudaryta, nes praktiškai prie visų dabar naudojamų skaitiklių (mūsų žiniomis) yra galimybė prijungti nuotolinius rodmenų nuskaitymo modulius ir papildomai nieko daryti nereikia. Todėl įpareigojimas, kad geriamojo vandens tiekėjai, teikdami nustatyti geriamojo vandens atsiskaitomųjų apskaitos prietaisų, įrengtų prieš karšto vandens ruošimo įrenginį, įsigijimo, įrengimo ir eksploatavimo užmokesį (toliau – eksploatavimo mokesstis), turi pateikti dvi šio užmokesčio skaičiavimo alternatyvas yra perteklinis.

Jeigu geriamojo vandens tiekėjai privalo savo lėšomis įrengti nuotolinį rodmenų nuskaitymą, tuomet, atsižvelgiant į tai, kad poįstatyminiai aktai turi detalizuoti įstatymų įgyvendinimą, nustatyti aiškiai ir nedviprasmišką įgyvendinimo tvarką, **prašome aiškiai ir nedviprasmiškai metodikoje nustatyti – koku būdu geriamojo vandens tiekėjai, įrengdami nuotolinį rodmenų nuskaitymą ir dėl to patirdami papildomas sąnaudas (įrangos įsigijimo ir įrengimo sąnaudas, kiekvieną mėnesį mokamą mokesį už duomenų perdavimą, serverio nuomą ir t. t. paslaugų teikėjams), turi užtikrinti, kad tai neturėtų įtakos geriamojo vandens atsiskaitomųjų apskaitos prietaisų, įrengtų prieš karšto vandens ruošimo įrenginį, eksploatavimo užmokesčiui** – ar nuotolinio rodmenų nuskaitymo įrengimo sąnaudos privalo būti pripažįstamos nepaskirstytinomis sąnaudomis, dengiamomis iš įmonės pelno ar kokiais kitais būdais? Jeigu minėtos sąnaudos pripažįstamos paskirstytinomis sąnaudomis, tuomet akivaizdu, kad jos **turės įtakos** eksploatavimo mokesčiui (jį didins) ir akivaizdu, kad Savivaldybės taryba, nustatydamą kainas, turės pasirinkti alternatyvą be nuotolinio rodmenų nuskaitymo. Taip pat neaišku, kaip turės būti įgyvendinamas kainos galiojimo laikotarpis (vadovaujantis Geriamojo vandens apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo ir eksploatavimo užmokesčio apskaičiavimo metodikos 12 punktu eksploatavimo mokesstis nustatomas veiklos plano vykdymo laikotarpiui) atsiradęs poreikis įdiegti nuotolinį rodmenų nuskaitymą (pavyzdžiui, įrengiant geriamojo vandens apskaitą naujai pastatytame pastate) – ar eksploatavimo mokesčio galiojimo laikotarpiu geriamojo vandens tiekėjai turės diegti apskaitos sistemas be nuotolinio nuskaitymo, ar kiekvieną kartą reikės parengti ir teikti Savivaldybės tarybai 2 alternatyvas, kad parinktų geriamojo vandens apskaitos prietaisų rodmenų nuskaitymo būdą naujam objektui (nes nuotolinio nuskaitymo diegimas didins eksploatavimo mokesčio dydį)?

Atsižvelgiant į išdėstytą, prašome koreguoti projektą ir aiškiai nustatyti įstatymo perkeliamų nuostatų įgyvendinimo tvarką.